

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen

Klaagschriftnummer: K/21.00012

De Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen behandelt het klaagschrift dat op 6 augustus 2021 is binnengekomen bij de klachtencommissie. De klacht is ingediend door klager. De klacht richt zich tegen de beslissing van verplichte zorg in de vorm van beperking bewegingsvrijheid, de beperking van de vrijheid het eigen leven in te richten en controle op de aanwezigheid van gedragsbeïnvloedende middelen. In de klacht is tevens verzocht om schorsing van deze beslissingen. Voorts heeft klager een verzoek tot toekenning van schadevergoeding gedaan. De voor behandeling verantwoordelijke persoon is de psychiater, (verder ook te noemen: verweerster).

Verloop van de klachtprocedure

Het klaagschrift is ontvangen op 6 augustus 2021. Klager heeft een toestemmingsverklaring ondertekend voor dossierinzage. Verweerster heeft 6 augustus 2021 laten weten gezien het toestandbeeld van klager niet in te kunnen stemmen met schorsing van de vormen van verplichte zorg. Na beoordeling door onafhankelijk schorsingspsychiater heeft de klachtencommissie op 10 augustus 2021 het schorsingsverzoek gemotiveerd afgewezen. Deze beslissing is zowel telefonisch als schriftelijk aan partijen kenbaar gemaakt.

De schriftelijke reactie op de klacht van verweerster is ontvangen op 12 augustus 2021. De onderbouwing van het verzoek tot schadevergoeding is ontvangen op 12 augustus 2021. De toelichting van de patiëntenvertrouwenspersoon (pvp) is ontvangen op 13 augustus 2021. De reactie van de Raad van Bestuur van Lentis op het verzoek tot schadevergoeding is ontvangen op 16 augustus 2021.

Schriftelijke stukken (klachtdossier):

- Klaagschrift dd. 6 augustus 2021;
- Verweerschrift dd. 12 augustus 2021;
- Onderbouwing verzoek tot schadevergoeding dd. 12 augustus 2021;
- Toelichting patiëntenvertrouwenspersoon dd. 13 augustus 2021;
- Reactie Raad van Bestuur op het verzoek tot schadevergoeding dd. 16 augustus 2021.

Partijen hebben een afschrift van elkaars stukken ontvangen.

Inzage van het patiëntdossier van klager heeft voorafgaand aan de zitting plaatsgevonden. In verband met de maatregelen omtrent het Covid-19-virus heeft de zitting plaatsgevonden middels een beeldbel-verbinding via Microsoft Teams.

Hoorzitting van 19 augustus 2021. Hieraan namen deel:

- klager, bijgestaan door de patiëntenvertrouwenspersoon, en sociotherapeut;
- verweerster;
- jurist gezondheidsrecht.

en voor de klachtencommissie:

- waarnemend voorzitter klachtencommissie;
- psychiater, lid klachtencommissie;
- GGZ-agoog, lid klachtencommissie;

Voor de verslaglegging nam de ambtelijk secretaris klachtencommissie, deel.

De inhoud van het klaagschrift en de schriftelijke reacties van partijen wordt hier als herhaald en ingelast beschouwd.

De klacht

Klager heeft, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klager verblijft op de locatie Cederborg van de FPA Zuidlaren. Binnen de FPA wordt gewerkt met verlofplannen. Klager zat reeds in fase 8 van zijn verlofplan, wat inhield dat hij met tijdsafspraken en doelafspraken zelfstandig in Zuidlaren kon verblijven. Hij ging onbegeleid naar de Coöp, het dorp en het werkproject waar hij aan mee doet. Eerder had hij toestemming om te blowen, vanaf 14 juni 2021 mag hij dat niet meer, hij mag alleen nog roken.

Klager was in zijn scootmobiel wezen rijden in Zuidlaren. Hij had een pakje shag gekocht en toen hij buiten de winkel stond kwamen er twee meisjes naar hem toe die vroegen of hij hun paard wilde zien. Klager heeft gekeken of dit mogelijk was binnen de tijdsafpraak die hij had gemaakt met FPA Zuidlaren en toen hij zag dat er nog tijd was, heeft hij gevraagd waar ze dan heen moesten gaan. De meisjes wezen iets verderop en klager dacht dat dit nog wel kon. Toen hij daar aan kwam vroeg één van die meisjes aan hem of hij wilde masturberen voor hen. Hij heeft daarmee ingestemd. Toen gingen die meisjes naar hun fiets en ze gingen weg, hij heeft hen nog gegroet. Maar toen kwam de politie en die zeiden tegen hem dat hij werd aangehouden. Na enige tijd op het politiebureau te hebben verbleven werd klager opgehaald door medewerkers van de FPA Zuidlaren. Klager zegt dat de politieagenten, een mannelijke en vrouwelijke rechercheur, hebben gezegd dat ze klager niet weer wilden zien op het bureau en dat daarmee de zaak voor hen afgedaan was. Bij terugkeer op de FPA Zuidlaren vertelde verweerder aan klager dat hij niet meer naar buiten mocht.

Sinds 28 juli 2021 is klager echter teruggeplaatst in fase 1 van het verlofplan, dit houdt in dat hij niet zonder begeleiding naar buiten mag. Twee keer per dag mag hij onder begeleiding een kwartier een ronde lopen op het terrein van Lentis Zuidlaren en eens per week mag hij onder begeleiding naar de Coöp supermarkt net buiten het terrein van Lentis en eens per week mag hij onder begeleiding naar het dorp om te pinnen of shag te kopen. Wanneer hij naar het werkproject gaat wordt hij gehaald en gebracht en als hij deel wil nemen aan therapieën bij de FPA Zuidlaren moet dit onder begeleiding. Daarnaast moet klager eens per week, op zondag, een urinecontrole ondergaan. Wanneer de uitslag negatief is zal verweerder of diens vervanger overleggen met de geneesheer-directeur over herstart van de vrijheden. Wanneer hij negatief test, blijft klager in fase 1 van het verlofplan.

Klager heeft pijn in zijn linker onderbeen en voet en zijn rechterheup. Hiervoor gebruikt hij cannabis, wat de pijn voor hem verdooft. De pijn gaat niet weg, maar doordat klager high is van de weed voelt hij de pijn niet. Eerder mocht klager zelfstandig naar de coffeeshop in het dorp. Nu gebruikt klager 6 tabletten paracetamol op een dag als pijnmedicatie, maar dat helpt niet. Klager begrijpt niet waarom hem verboden wordt deze pijnmedicatie te gebruiken en hij ziet dit als een straf. Daarnaast vindt klager het vernederend en belastend om elke zondag in een potje te plassen voor de controle op stoffen in zijn urine die kunnen duiden op drugsgebruik. Het personeel van de FPA heeft tegen klager gezegd dat de psychiater zou zijn voor medicijnen voor het hoofd en dat ze nooit straf zou geven. Klager is van mening dat verweerder hem alleen maar straf geeft om wat het personeel haar vertelt, zij zou dit uit zichzelf nooit doen.

De opname van klager op gesloten afdeling van de FPA Zuidlaren, locatie Cederborg betreft een beperking van zijn bewegingsvrijheid zoals bedoeld in artikel 3:2 lid 2 onder b Wvvgz. Voorts wordt ten aanzien van klager een verlofplan gehanteerd. Dit betreft een fasenplan waarbij klager vrijheden moet "verdienen" en ook weer kwijt kan raken. Tot 28 juli 2021 zat klager in fase 8: zelfstandige vrijheden met tijdsafspraken en doelafspraken in Zuidlaren. Waarbij klager veel zelfstandige vrijheden had in en om de FPA Zuidlaren.

Vanaf 28 juli 2021 is klager teruggeplaatst in fase 1 wat kort samengevat inhoudt dat klager 1 keer per dienst 15 minuten vrijheden onder begeleiding van een medewerker van de FPA Zuidlaren op het terrein van Lentis Zuidlaren heeft en eens in de week onder begeleiding van een medewerker naar de Coöp mag net buiten het terrein van Lentis en eens per week onder begeleiding van een medewerker naar het dorp om zaken te regelen. Onder begeleiding van een medewerker kan klager deelnemen aan therapieën die aangeboden worden door de FPA Zuidlaren. Klager wordt gebracht en gehaald naar het werkproject. Verder is in deze fase opgenomen dat klager abtinent moet blijven van alle verdovende middelen en elke zondag een urinecontrole moet afstaan. Bij een positieve score blijft klager in fase 1, bij een negatieve score kan overlegd worden met behandelaar en geneesheer-directeur over herstart van zijn vrijheden. Klager bestrijdt dat er sprake is geweest van een crisissituatie. Zonder crisissituatie betreft dit een vorm van verplichte zorg zonder grondslag als bedoeld in artikel 3:1 Wvvgz. Wanneer er wel sprake was van een crisissituatie is niet voldaan aan de vereisten van artikel 8:9 Wvvgz inzake de verzwaarde motiveringsplicht, gezien het feit dat het laatste uitvoeringsbesluit in het kader van artikel 8:9 Wvvgz dateert van 15 juni 2021 en daarin is deze vorm van de beperking bewegingsvrijheid in deze mate niet opgenomen. Het doel van de verdere beperking in de bewegingsvrijheid lijkt gestoeld op het beletten van cannabisgebruik van klager en dat het verbod feitelijk ten doel heeft om resocialisatie naar een vervolgplek mogelijk te maken. Het beletten van cannabisgebruik en resocialisatie naar een vervolgplek zijn niet opgenomen als doel van verplichte zorg op zich in artikel 3:4 Wvvgz en het beletten van cannabisgebruik kan ook niet ingezet worden als middel om één van de wel opgenomen doelen te bereiken naar de mening van klager. Klager ervaart het als straf dat hij wordt beperkt en dat hij niet meer kan doen wat hij wil, zoals toen hij in fase 8 van het verlofplan zat. Daar komt bij dat in verband met gebrek aan beschikbare medewerkers het er vaak niet van komt om eens per dienst 15 minuten vrijheden onder begeleiding te genieten.

Het sinds 14 juni 2021 niet meer mogen gebruiken van cannabis ervaart klager als een beperking om zijn eigen leven in te richten zoals bedoeld in artikel 3:2 lid 2 onder h. Dit verbod is niet gebaseerd op de huisregels van de FPA en het feit dat het klager aanvankelijk wel maar later niet meer werd toegestaan om cannabis te gebruiken, maakt dat het onderdeel is van de behandeling. Het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten is wel opgenomen in de zorgmachtiging van 2 maart 2021 maar dit betekent niet dat dit zonder een beslissing conform artikel 8:9 Wvvgz kan worden toegepast. Deze beslissing ontbreekt. Klager stelt dat er niet juist is geoordeeld over de aanwezigheid van voldoende stoornisgerelateerd nadeel (artikel 3:3 Wvvgz). Hij gebruikt de cannabis als pijnmedicatie en ervoer hier geen negatieve effecten van. Hij heeft niet gemerkt dat zijn stemming onder invloed van cannabis zou veranderen en hij ontkent dat hij agressief zou zijn.

Ook het controleren op de aanwezigheid van gedragsbeïnvloedende middelen is opgenomen in de zorgmachtiging van 2 maart 2021 als reguliere verplichte zorg. Maar dat betekent niet dat deze zonder meer mag worden toegepast, een beslissing conform artikel 8:9 Wvvgz blijft vereist. Deze ontbreekt ook hier.

Verzoek tot schadevergoeding:

Klager is van mening dat hem onrecht is aangedaan en dat hij hiervoor door de Zorgaanbieder (Lentis) in financiële zin gecompenseerd dient te worden. Bij de toelichting op het schadevergoedingsverzoek wordt verwezen naar het onderzoeksrapport van de Universiteit van Amsterdam (UvA) *“Schadevergoeding vragen aan een klachtencommissie als bedoeld in de Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg; wat is billijk”* uit 2019. Onderdeel van deze studie was een mede op basis van relevante rechtspraak ontwikkeld forfaitair stelsel, inmiddels is er een aangepaste versie van dit stelsel beschikbaar. Bij de motivering van het verzoek tot schadevergoeding wordt uitgegaan dat voldaan is aan de juridische eisen voor het toekennen van schadevergoeding en dat er sprake is van schade ten gevolge van de met de klacht samenhangende normschending(en). In de onderbouwing van het verzoek tot schadevergoeding vraagt klager hem een schadevergoeding toe te kennen van in totaal € 1700,-.

De beperking in de bewegingsvrijheid is krachtens de afgegeven zorgmachtiging jegens klager in geval van een bij de afgifte van de zorgmachtiging voorziene crisissituatie.

In de zorgmachtiging is opgenomen dat een beperking in de bewegingsvrijheid als verplichte zorg kan worden toegepast in crisissituaties. Daarnaast is klager van mening dat er niet voldaan is aan de vereisten van artikel 8:9 van de Wvvgz. De recentste beslissing als bedoeld in artikel 8:9 Wvvgz uit zijn dossier dateert van weken voordat de beslissing om verdere beperkingen in zijn bewegingsvrijheid aan te brengen, is genomen. In plaats van te voldoen aan de zwaardere motiveringseisen die verplichte zorg in crisissituaties met zich meebrengt, wordt daarin juist verwezen naar het verloopplan.

Het verbod om cannabis te gebruiken, zoals dit vanaf 14 juni 2021 wordt gehanteerd, ziet klager als een beperking in de vrijheid zijn eigen leven in te richten, waarvoor een beslissing zoals bedoeld in het kader van artikel 8:9 Wvvgz vereist was omdat dit verbod als een vorm van verplichte zorg gekwalificeerd dient te worden. Een dergelijke beslissing ontbreekt. Daarnaast is klager van mening dat er niet juist geoordeeld is over de aanwezigheid van voldoende stoornis gerelateerd nadeel.

De wekelijkse urinecontroles die klager dient te ondergaan duidt hij als controles op de aanwezigheid van gedragsbeïnvloedende middelen, waarvoor ook een beslissing bedoeld in artikel 8:9 Wvvgz, vereist is. Klager is van mening dat hij door het normovertredend handelen immateriële schade heeft geleden die er niet was geweest als overeenkomstig de geldende normering was gehandeld.

Het terugplaatsen in een lagere fase houdt een verdere beperking van de bewegingsvrijheid in. Volgens de zorgmachtiging van klager mag van deze vorm van verplichte zorg gebruik worden gemaakt in crisissituaties. Klager bestrijdt dat er sprake was van een crisissituatie. Zonder crisissituatie betreft het een vorm van verplichte zorg zonder grondslag als bedoeld in artikel 3:1 Wvvgz. Immers is in dat geval de voorwaarde, waaronder de machtiging voor het toepassen van verplichte zorg is verleend, niet vervuld. Indien zich er wel een crisissituatie voor zou hebben gedaan, betekent dit dat er niet alleen moet worden voldaan de vereisten van artikel 8:9 Wvvgz, maar ook dat er een verzwaarde motiveringsplicht geldt. Daaraan is niet voldaan.

Op 28 juli 2021 had op grond van artikel 8:9 lid Wvvgz opnieuw de actuele gezondheidstoestand van klager moeten worden beoordeeld en had er voorafgaand overleg met klager moeten worden gevoerd. Als dit is gebeurd, blijkt dit niet uit zijn dossier. Daarnaast zijn in elk geval niet de wensen en voorkeuren van klager gevolgd, ondanks dat hij wilsbekwaam is. Klager stelt dat zich daarnaast geen situatie heeft voorgedaan zoals bedoeld in artikel 2:1 lid 6 onder b. Klager is van mening dat de inperking van zijn vrijheden, het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten en het controleren op de aanwezigheid van gedragsbeïnvloedende middelen niet zijn gebaseerd op de beginselen in het kader van subsidiariteit, proportionaliteit, doelmatigheid en veiligheid.

Het verweer

Verweerster heeft, zakelijk en verkort weergegeven, het navolgende naar voren gebracht:

Klager is in behandeling in verband met een bipolaire stoornis, een ernstige stoornis in gebruik van cannabis, een ongespecificeerde neurcognitieve stoornis, persoonlijkheidsproblematiek met antisociale en narcistische trekken en beneden gemiddelde intelligentie. Klager heeft zeer beperkt ziektebesef en –inzicht. In de eerste periode van de opname van klager binnen de FPA is in goed overleg met de reclasseerder getracht of klager met gecontroleerd gebruik van cannabis toch enige bewegingsvrijheid zou kunnen behouden. De controles leidden tot conflicten tussen klager en het verpleegkundig team doordat hij deze controles niet meer accepteerde. Hierop is besloten de controles in enige mate af te schalen. Echter bleek dat klager geen controle kon houden op zijn gebruik. Uit de urinecontroles bleek dat klager steeds meer cannabis ging gebruiken. Dit ging gepaard met dysfore ontremming en verlies van controle over zijn agressie. Hij schold verpleegkundigen uit, was niet in staat om naar anderen te luisteren, was niet meer goed te begeleiden, werd slecht begrepen doordat hij papiaments sprak waardoor men niet begreep wat hij zei en hij raakte vaker gedesoriënteerd en vergeetachtig. Klager herkende en herkent deze gedragsveranderingen bij hemzelf niet.

Gezien voornoemd beeld werd besloten dat klager abtinent moest blijven van cannabis en werden zijn onbegeleide vrijheden ingetrokken en werd afgesproken dat hij de vrijheden alleen terug zou krijgen als zijn urine bij controle schoon bleek. Desondanks bleek dat hij op de afdeling cannabis wist te verkrijgen, klager wilde niet vertellen hoe dit mogelijk was. Een aantal keren heeft klager zijn onbegeleide vrijheden teruggekregen, maar steeds viel hij terug in gebruik van cannabis. Begin juli is klager tijdens onbegeleide vrijheden door de politie aangehouden wegens schennispleging jegens minderjarige meisjes. Na een nacht op het politiebureau te hebben verbleven werden de vrijheden van klager bij terugkeer in de FPA Zuidlaren volledig ingetrokken. Blijkens informatie van de officier van justitie die verweester heeft geraadpleegd, loopt er een politieonderzoek. Het doel was om klager, wanneer zijn urine schoon bleek, onbegeleide vrijheden weer toe te kennen. Toen uit de controles van de urine duidelijk werd dat er nog steeds sprake was van cannabisgebruik is besloten de mogelijkheid van terugkeren naar onbegeleid verlof niet te effectueren.

Medio oktober zal klager naar de door hem gewenste vervolgplek binnen de Enk in Zuidlaren verhuizen. In overleg met de behandelaar van de Enk werd duidelijk dat klager vanaf de start van zijn verblijf aldaar geen onbegeleide vrijheden meer zal krijgen. Daarop is besloten ook binnen de FPA Zuidlaren niet meer opnieuw te proberen om klager onbegeleide vrijheden toe te kennen omdat de verwachting is dat klager evenals eerder dan vrijwel direct zal terugvallen in gebruik van cannabis. Verweester benoemt dat de wijzigingen per 28 juli 2021 zijn ingegaan: klager keerde terug naar fase 1 van zijn verlofplan en duidelijk was dat hij niet terug zou keren naar oorspronkelijke verloffases maar zij heeft niet overwogen dit vast te leggen in een beslissing in het kader van artikel 8:9 Wvvgz.

Klager geeft aan dat hij de cannabis gebruikt als pijnbestrijding. De neuroloog heeft vastgesteld dat sprake is van neuropatische pijn en schreef hiervoor pijnmedicatie voor. Volgens klager heeft deze medicatie geen effect gehad. Klager is vervolgens verwezen naar de geriater die de paracetamol adviseerde. Zowel de neuroloog als de geriater hebben niet gesuggereerd dat cannabis als pijnbestrijding geïndiceerd zou zijn. Gezien de negatieve effecten van cannabis op de stemming en het gedrag van klager verdient reguliere pijnbestrijding dan ook de voorkeur. Voor verweester behoort de mogelijkheid van verder onderzoek naar de pijnklachten van klager zeker tot de mogelijkheden, maar klager heeft kenbaar gemaakt hier niet aan mee te willen werken. Hij wil behandeld worden door 1 arts.

Verzoek tot schadevergoeding:

De Raad van Bestuur van Lentis stelt zich op het standpunt dat inzake klachten op grond van de Wvvgz geen ruimte is voor een schadevergoeding op basis van een forfaitair stelsel. Bij het nemen van een beslissing over (de hoogte van) een schadevergoeding zullen altijd alle omstandigheden en de daadwerkelijk geleden schade in overweging genomen moeten worden. Het standpunt van de Raad van Bestuur van Lentis is in overeenstemming met de vigerende jurisprudentie.

De wekelijkse urinecontroles, het verbod op cannabisgebruik en het terugplaatsen van klager naar fase 1 van het verlofplan zijn als vormen van verplichte zorg wel degelijk op schrift gesteld en gemotiveerd. Een schadevergoeding acht zij dan ook niet aan de orde. Wanneer de commissie van mening is dat de klacht geheel of ten dele gegrond is, verzoekt de Raad van Bestuur om rekening te houden met dat de omissie in het op schrift stellen van de motivering op zichzelf geen schade zal hebben veroorzaakt. Er is veelvuldig mondeling met klager gecommuniceerd blijkens de dossierinformatie.

De verzwaarde motiveringsplicht die klager stelt inzake de beslissing om hem op 28 juli 2021 terug te plaatsen in verloffase 1, gaat niet op omdat deze beslissing als is opgenomen in het uitvoeringsbesluit in het kader van artikel 8:9 dd. 2 maart 2021. De fase van het verlofplan is direct verbonden het geconstateerde cannabisgebruik. De wet maakt daarnaast geen onderscheid in reguliere verplichte zorg en verplichte zorg in crisissituaties en vereist dan ook niet dat de motivering van een crisissituatie expliciet moet worden vastgelegd in het dossier of in een artikel 8:9 beslissing.

Het verbod om per 14 juni 2021 nog cannabis te gebruiken betreft geen beperking in de zin van de Wvvgz. In de huisregels van de FPA Zuidlaren is vermeld dat het in het bezit hebben van, het handelen in en het gebruiken van alcohol en/of drugs niet is toegestaan op de afdeling.

In afwijking op deze regel was klager toegestaan om gecontroleerd cannabis te gebruiken. Het betreft een "extra vrijheid" die is teruggedraaid toen de negatieve effecten daarvan waren gebleken.

Uit de uitvoeringsbeslissingen dd. 8 maart en 15 juni 2021 blijkt dat de verplichte zorgvormen waarover wordt geklaagd zijn ingezet als uiterste redmiddel. Er is veelvuldig getracht om te komen tot zorg op basis van vrijwilligheid. Het toestaan van gecontroleerd gebruik van cannabis leidde keer op keer tot overmatig gebruik waardoor dysfore ontremming ontstond en verlies van controle over zijn agressie. De proportionaliteit, subsidiariteit, doelmatigheid en veiligheid zijn beoordeeld en de effecten van de verplichte zorg op langere termijn zijn meegewogen bij de beslissingen. De verplichte zorg wordt noodzakelijk geacht om te voorkomen dat klager manisch ontremd raakt, agressief wordt of door zijn gedrag agressie over zich afroept. Er zijn geen minder ingrijpende mogelijkheden aanwezig om dit te bereiken. De verplichte zorg is noodzakelijk om ernstig nadeel af te wenden, de geestelijke gezondheid van betrokkene te stabiliseren, de geestelijke gezondheid van betrokkene dusdanig te herstellen dat hij zijn autonomie zoveel mogelijk herwint, blijkens de uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:9 dd. 15 juni 2021.

Uit de behandelrapportage van verweerster dd. 28 juli 2021 blijkt dat er wel degelijk sprake was van een crisissituatie op 28 juli 2021 waardoor klager werd teruggeplaatst naar fase 1 van het verloopplan. Op die dag werd duidelijk dat de politie een onderzoek heeft gestart na de schennispleging waarbij twee minderjarige meisjes betrokken waren. Klager was positief getest op cannabis. Het terugplaatsen naar een eerder fase maakt onderdeel uit van de beperkingen die zijn vermeld in de beslissingen van 8 maart en 15 juni 2021. Een nieuwe beslissing was niet noodzakelijk. De zorgverantwoordelijke legt in het verweerschrift duidelijk uit dat abstinentie van cannabis geïndiceerd is en dat dit op dat moment alleen te bereiken is door de bewegingsvrijheid van klager te beperken. De Raad van Bestuur kan deze redenering geheel volgen.

Zij is tevens van mening dat resocialisatie naar een vervolgplek niet het hoofddoel is voor het opleggen van het cannabisverbod en het strikt genomen geen beperking is in de zin van de Wvvgz. Het hoofddoel van het verbod op cannabisgebruik is voorkomen van dysfore ontremming en het verlies van controle over zijn agressie. Het is niet zinvol geacht om te proberen of gecontroleerd gebruik van cannabis mogelijk is, gezien het feit dat cannabisgebruik op de afdeling niet is toegestaan en het feit dat cannabisgebruik niet is toegestaan op de afdeling waar klager naar verwezen is en ook graag naar toe wil.

De Raad van Bestuur verzoekt de commissie bij het (eventueel) bepalen van de hoogte van schadevergoeding niet alleen rekening te houden met bovengenoemde, maar er ook voor te waken dat er geen dubbelingen plaatsvinden in de toekenning van de schadevergoeding. De klachten en verzoeken om schadevergoeding overlappen elkaar enigszins waar het de impact betreft voor klager.

Overwegingen en conclusies van de klachtencommissie

Ten aanzien van de ontvankelijkheid en de bevoegdheid

Op grond van artikel 10:3 Wvvgz kan de betrokkene, de vertegenwoordiger of een nabestaande van betrokkene een schriftelijke en gemotiveerde klacht indienen bij de klachtencommissie over de nakoming van een verplichting of een beslissing op grond van de in dat artikel opgesomde artikelen uit de Wvvgz.

Op 2 maart 2021 is door de Rechtbank Rotterdam, team Straf 2 een zorgmachtiging afgegeven waarin de volgende modaliteiten zijn toegekend:

Reguliere verplichte zorg:

- toedienen van medicatie;
- het verrichten van medische controles;
- het verrichten van andere medische handelingen en therapeutische maatregelen, ter behandeling van een psychische stoornis, dan wel vanwege die stoornis, ter behandeling van een somatische aandoening;
- onderzoek aan kleding of lichaam;
- onderzoek van de woon- of verblijfsruimte op gedrag-beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen;
- het controleren op de aanwezigheid van gedrag-beïnvloedende middelen;
- het aanbrengen van beperkingen in de vrijheid het eigen leven in te richten, die tot gevolg hebben dat betrokkene iets moet doen of nalaten, waaronder het gebruik van communicatiemiddelen en het naleven van de gemaakte afspraken met de behandelaren en begeleiders.

Verplichte zorg in crisissituaties

- het aanbrengen van beperkingen in de bewegingsvrijheid;
- het opnemen in een accommodatie;

De klachtencommissie heeft op basis van de informatie uit het dossier en de schriftelijke reacties van partijen en hetgeen ter zitting naar voren is gekomen als volgt geoordeeld:

Uit het dossier is gebleken dat klager na het gebruik van cannabis dysfoor is, ontremd reageert, bedreigingen uit en naar het zich laat aanzien mogelijk ook tot seksueel grensoverschrijdend gedrag overgaat en dat dit dan steeds crisissituaties oplevert die dus een beperking kunnen opleveren.

Er is sprake van desorganisatie in tijd bij klager. Klager geeft aan dat het incident in het kader van schennispleging de directe aanleiding zou zijn geweest voor de beperking in de bewegingsvrijheid zoals deze 28 juli 2021 is ingegaan. Uit het dossier maakt de commissie op dat het incident op 9 juli 2021 reeds heeft plaatsgevonden. Waarna klager na terugkeer in de FPA daadwerkelijk is beperkt in zijn bewegingsvrijheid. Op 11 juli 2021 blijkt klager gefraudeerd te hebben bij de urinecontrole. De eerste controle is negatief op alles, inclusief nicotine. De tweede controle bleek positief op cannabis en nicotine. Op 13 juli 2021 rapporteert verweerster dat klager vooralsnog terugkeert naar fase 0 van het verlofplan. Op 14 en 18 juli 2021 wordt door de verpleging een weedlucht waargenomen op de kamer van klager. Op 20 juli 2021 wordt klager bij controle positief getest op cannabisgebruik, klager is verbaal agressief jegens verpleegkundige van de afdeling. Verpleegkundige zal aangifte doen van deze bedreigingen. Op 28 juli 2021 wordt duidelijk dat de politie een onderzoek heeft gestart naar aanleiding van de aanhouding van klager wegens schennispleging. Ook is de aangifte jegens klager wegens bedreiging gedaan door betreffende verpleegkundige. Dit houdt in dat klager teruggaat naar verloffase 1 en zolang hij positief scoort op cannabisgebruik, verloffase 1 van kracht blijft. Tevens is benoemd dat niet automatisch teruggedaan zal worden naar een oude verloffase, zoals eerder wel het geval bleek. De commissie constateert dat er voorafgaand aan de verdere inperking van de bewegingsvrijheid van klager wel degelijk sprake is geweest van een crisissituatie. Er was sprake van een gevaarstelling voor zowel klager als medepatiënten en medewerkers van de FPA Zuidlaren omdat bekend is dat klager door cannabisgebruik dysfoor reageert en de consequenties van zijn eigen gedrag niet overziet, daarnaast was er sprake van een tweetal strafbare feiten.

Deze wijziging van de beperking in de bewegingsvrijheid zou rechtvaardigen dat een nieuwe uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:9 Wvoggz zou moeten worden afgegeven. De wijziging in de eerder aangezegde beperking van de bewegingsvrijheid maakt naar het oordeel van de commissie een nieuwe aanzegging ex artikel 8:9 noodzakelijk. De commissie constateert dat er overleg is geweest met de geneesheer-directeur en ook dat er met klager gesproken is over de wijziging en de situaties die tot deze wijziging hebben geleid.

Klager heeft tijdens de zitting desgevraagd geantwoord dat verweester alle aspecten van de wijzigingen in de beperking van zijn vrijheden, het niet meer gebruiken van cannabis en de periodieke controles met hem heeft besproken en dat hij dit ook goed begrepen heeft. De commissie constateert dat er geen nieuwe brief in het kader van artikel 8:9 Wvvgz is uitgegaan, waar dit wel had moeten. Klager is evenwel wel mondeling in kennis gesteld van de wijzigingen in de beperkingen en hij heeft die wijzigingen ook begrepen. In die zin is hij niet door het ontbreken van de brief benadeeld.

Klager is evenmin geïnformeerd over zijn rechten. Klager heeft niet gesteld dat hij daarvan enig nadeel heeft ondervonden.

Van enig nadeel is de commissie ook niet gebleken. Immers, klager heeft vrij kort, op 6 augustus, nadat hem de beslissing mondeling kenbaar werd gemaakt een klacht ingediend. De klacht is ingediend op 6 augustus 2021, kort na de wijziging in de verplichte zorgvormen. In het kader van de zorgvuldigheid erkent de commissie dat een nieuwe uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:9 Wvvgz had moeten worden verstrekt. Echter de commissie is van mening dat klager niet in onzekerheid heeft verkeerd over deze beslissing.

De klachtencommissie verklaart de klacht over de beperking in vrijheid het eigen leven in te richten en de controles op aanwezigheid van gedragsbeïnvloedende middelen **ongegron**d.

De commissie erkent dat er daadwerkelijk een nieuwe beslissing is genomen op 28 juli 2021 ten aanzien van de beperking bewegingsvrijheid, die had moeten worden vastgelegd in een nieuwe brief in het kader van artikel 8:9 Wvvgz. Vanuit het dossier en ter zitting is duidelijk geworden dat deze wijziging wel met klager besproken is. Klager heeft hierdoor geen schade ondervonden. Deze omissie hoeft derhalve niet hersteld te worden. De klachtencommissie verklaart de klacht over de beperking bewegingsvrijheid **formeel gegron**d.

Verzoek tot schadevergoeding

Het is de commissie niet gebleken dat klager enig nadeel heeft ondervonden door het uitblijven van de uitvoeringsbeslissing. Verder is niet gebleken dat er sprake kan zijn van enige (immateriële) schade door de uitvoering van de verplichte zorg. De klachtencommissie wijst het verzoek om schade dan ook af.

Beoordeling

De Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen verklaart de klacht over de beperking in vrijheid het eigen leven in te richten en de controles op aanwezigheid van gedragsbeïnvloedende middelen **ongegron**d. De klacht over de beperking in de bewegingsvrijheid per 28 juli 2021 verklaart de commissie inhoudelijk **ongegron**d maar **formeel gegron**d in verband met het uitblijven van de uitvoeringsbeslissing in het kader van artikel 8:9 Wvvgz.

Vervolg

Conform artikel 10:7 Wvvgz kan betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van de betrokkene nadat de beslissing door de Regionale klachtencommissie Wvvgz Groningen is genomen, een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift worden ingediend bij de Rechtbank Groningen ter verkrijging van een beslissing op de klacht.

Aldus gegeven te Zuidlaren op 19 augustus 2021, door de waarnemend voorzitter en de leden in aanwezigheid van de ambtelijk secretaris.

ambtelijk secretaris klachtencommissie

Secretariaat:

Regionale klachtencommissie Wvggz Groningen
Postbus 128
9470 AC ZUIDLAREN

Deze uitspraak is verstuurd op 20 augustus 2021.